

Opetus- ja kasvatus toimialan vuoden 2024 talousarvioesitys

OPEKAS 26.10.2023 § 60
583/02.02.00/2023

Kaupunginhallituksen kokouksen 18.9.2023 §232 esittelyosiossa todetaan seuraavasti:

”Keskushallinnossa on valmisteltu ohjeet vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025 - 2026 taloussuunnitelman laadinnan käynnistämiseksi. Ohjeet perustuvat kaupunginvaltuuston hyväksymiin tavoitteisiin ja strategiaihin.

Talousarvioesitysten lautakuntakäsittely on lokakuussa. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys valmistuu lokakuun aikana ja talousarvion hallituskäsittely on marraskuussa. Joulukuussa kaupunginvaltuusto päättää vuoden 2024 talousarviosta ja vuosien 2025 - 2026 taloussuunnitelmasta.

Laadinnan pohjana tulee käyttää vuoden 2022 tilinpäätöstä ja vuoden 2023 talousarviota sekä huomioida talouden tasapainottamistoimenpiteet.

Kaupungilla on taseessa kertyneitä ylijäämiä aikaisemmilta vuosilta 3,0 milj. euroa.

Suunnittelussa on varauduttava verotuloennusteiden ja valtionosuuksien mahdollisten muutosten vaikutuksiin”.

Vuoden 2024 tilikauden tulos on alustavien talousarviolaskelmien perusteella muodostumassa noin 4,5 milj. euroa alijäämäiseksi. Määrärahakehysten laskennassa on huomioitu talouden vakauttamistyöryhmän esittämät talouden tasapainottamistoimenpiteet. Kehykset ovat sitovia lautakuntatasolla.

Kehyksen laskennassa on ensimmäisenä huomioitu mahdolliset toiminnalliset muutokset. Yleiseen kustannustason nousuun, muiden kuin henkilöstökulujen osalta, on varauduttu 2,4 % indeksikorotuksella. Myös toimintatuotoissa on huomioitu vastaava korotus. Henkilöstökuluihin on laskettu 2,47 % korotus sekä 1,97% sivukulujen vähennys.

Opetus ja kasvatustoimialan vuoden 2024 kehys on -27 778 546 euroa.

Talousarvio laaditaan kustannuspaikoittain, jotka kytetään tulosalueisiin, vastualueisiin ja toimialoihin, muodostaen toiminnallisia kokonaisuuksia.

Esityksiä tehtäessä tulee huomioida erilliset sisäiset tilit. Esitykset tileille tulee tehdä sadan euron tarkkuudella.

Opetus- ja kasvatus toimialan tulot ja menot

Lautakunta	Tiliryhmä1	TR2	Tiliryhmä2	Arvot	Ed.vuosi	TAE	Muutos-%
Opetus- ja kasvatustalokunta	TOIMINTATUOTOT			3001 Myyntituotot	442 900	521 700	17,8 %
			3200 Maksutuotot	600 100	525 300	-12,5 %	
			3400 Muut toimintatuotot	11 100	11 100	0,0 %	
			3300 Tuet ja avustukset	1 372 500	828 030	-39,7 %	
			TOIMINTATUOTOT Summa	2 426 600	1 886 130	-22,3 %	
	TOIMINTAKULUT			4001 Henkilöstökulut	-22 736 700	-21 903 200	-3,7 %
			4300 Palvelujen ostot	-5 980 910	-5 968 750	-0,2 %	
			4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-823 990	-706 310	-14,3 %	
			4700 Avustukset	-911 800	-891 800	-2,2 %	
			4800 Muut toimintakulut	-178 400	-194 700	9,1 %	
			TOIMINTAKULUT Summa	-30 631 800	-29 664 760	-3,2 %	
	Opetus- ja kasvatustalokunta Summa				-28 205 200	-27 778 630	-1,5 %

Opetus ja kasvatustalokunnan tulot laskevat 22,3,6 % (541 t€) vuodesta 2023 vuoteen 2024. Kasvu johtuu hanketulojen ja päivähoitomaksujen laskusta. Toimialan menot laskevat 3,2 % (967 t€). Nettomenot ovat -27 778 630 €, mikä 1,5 % pienempi kuin edellisenä vuotena. Talousarvio on annetun kehysten mukainen.

Toimialan projektit

Hanke	Kp	Tulot	Henk.menot	Aineet ja tarvikkeet	Palv. ostot	Omapastuu
Kaikki harrastamaan	40 234	92 000			-141 000	-49 000
Innovatiiviset oppimisympäristöt varhaiskasvatuksessa 23 - 24	32 059	87 930	-87 800	-10 100		-9 970
Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen 23 - 24	40 231	160 000	-149 500	-21 000		-10 500
Yhteisöllinen opiskeluohjelma 23- 24	40 232	4 000			-19 000	-15 000
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvo 23 - 24	40 233	59 000	-124 900			-65 900
Varhaiskasv. tasa-arvon edistäminen 23-24	32 058	87 000	-109 100	0		-22 100
Vaka-lain muk. tuen uudistaminen 23-24	32 057	56 000	-183 800	0		-127 800
Perusopetuksen sitouttavan koulu yhteistyön pilotointi 22-23	40 228		-10 300			-10 300
Hyvinvointikoordinaattori 2022-2023	40 229	147 100	-147 100			0
Etsivä työ	51 474	120 000	-182 300	-2 440	-13 500	-78 240
Etsivä työ koordinaointi	51 471	15 000	-3 400	-5 100	-6 500	0
YHTEENSÄ		828 030	-998 200	-38 640	-180 000	-388 810

Talousarvioon on kirjattu toimialalle hanketuloja 828 t€ ja hankemenoja -1,2 milj.€. Kaupungin omavastuuraioitusta on -388 t€.

Opetuspalveluihin kohdistuu hankemenoja -613 t€ ja lasten, nuorten ja perheiden palveluihin -604 t€.

Ostopalveluiden tulot ja menot

Vastuualue	Tiliryhmä1	TR2	Tiliryhmä2	Arvot	Ed.vuosi	TAE	Muutos-%
Opetuspalvelut	TOIMINTATUOTOT			3001 Myyntituotot	347 400	331 200	-4,7 %
			3200 Maksutuotot	63 000	187 000	196,8 %	
			3300 Tuet ja avustukset	648 600	462 100	-28,8 %	
			TOIMINTATUOTOT Summa	1 059 000	980 300	-7,4 %	
	TOIMINTAKULUT			4001 Henkilöstökulut	-14 523 500	-13 739 300	-5,4 %
			4300 Palvelujen ostot	-4 279 560	-4 365 300	2,0 %	
			4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-613 090	-552 770	-9,8 %	
			4700 Avustukset	-190 400	-190 400	0,0 %	
			4800 Muut toimintakulut	-144 100	-157 100	9,0 %	
			TOIMINTAKULUT Summa	-19 750 650	-19 004 870	-3,8 %	
Opetuspalvelut Summa				-18 691 650	-18 024 570	-3,6 %	

Opetuspalveluiden tulot laskevat ensi vuodelle 7,4 % (79 t€). Tulot koostuvat myyntituotoista, maksutuotoista ja tuista ja avustuksista.

Myyntituotot laskevat 4,7% (16 t€), mikä johtuu lähinnä huostaanotettujen lasten koulukustannustulojen ja valtion kotikuntakorvausten laskusta. Maksutuotot nousevat 196 % (124 t€) johtuen hyvinvointialueelle myytävistä palveluista. Tukien ja avustusten 7,4 % (79 t€) lasku johtuu valtion erityisavustusten määrän laskusta.

Toimintakulut laskevat 3,8 % eli 746 t.€. Vastuualueen talousarvion loppusummaksi muodostuu -18 024 570€, mikä on 667 080 € pienempi kuin vuonna 2023.

Talousarviolaskelmaan on päästy huomioimalla seuraavat säästötoimenpiteet:

1. Kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esitetään valtuuston 28.5.2012 päättämien opetusryhmien ylärajan poistamista.

Opetusryhmien ylärajan poistaminen mahdollistaa nykyistä suurempien opetusryhmien muodostamisen 1.8.2024 alkaen. Kehykseen pääseminen edellyttää tiivistämisen toteuttamisen kaikissa ikäluokissa yhtä aikaa.

Tiivistäminen on mahdollista pääasiassa luokilla 7-9.

Koulunmäen yhtenäiskoulun perusopetusryhmien keskimääräinen koko olisi toimenpiteiden jälkeen 24,3 oppilasta (lukuvuosi 2024-2025). Ilman tiivistämistä ryhmäkoko olisi 20,9 oppilasta keskimäärin perusopetusryhmää kohti. Kolmessa vuodessa keskiarvoksi muodostuisi 23,0 oppilasta. Luokissa 1-6 olisi mahdollista tiivistää yksi ikäluokka, jolloin muodostuisi kolme 26,7 oppilaan perusopetusryhmää.

Suolahden yhtenäiskoulun perusopetusryhmien keskimääräinen koko olisi toimenpiteiden jälkeen 22,9 oppilasta. Ilman tiivistämistä ryhmäkoko olisi 19,9 oppilasta keskimäärin perusopetusryhmää kohti. Kolmessa vuodessa keskiarvoksi muodostuisi 23,7 oppilasta. Luokissa 1-6 olisi mahdollista tiivistää yksi ikäluokka, jolloin muodostuisi kaksi 27,0 oppilaan perusopetusryhmää.

Viherkouluissa olisi mahdollista tiivistää kaksi luokkaa, jolloin muodostuisi yksi 25 oppilaan yhdysluokka.

Kaikkiaan opetusryhmien tiivistämisellä on laskettu saatavan 210 t€ säästö. Kun huomioidaan oppilasmäärän laskun vaikutus, saadaan opetusryhmien vähenemisestä vuodelle 2024 yhteensä 333 t€ säästö.

2. A2-kielen tarjoamisesta luopuminen.

Äänekoskella on tarjottu neljänneltä luokalta alkavana A2-kielenä saksaa. Vapaaehtoisen saksan laajuus on 12 vuosiviikkotuntia ja ryhmän minimikoko 10 oppilasta. Viheralueen koulujen oppilaille opetus on mahdollistettu verkon avulla Suolahden yhtenäiskoulun järjestämänä. Hyvin monet lapset jättävät saksan opiskelun viimeistään siirtyessään yläkouluun. Näin opetusryhmät muodostuvat pieniksi ja kustannukset nousevat. A2-kielen tarjoaminen on vähentänyt yläkoulussa aloitettavien B2-kielten opiskelua.

A2-kielestä luopuminen vähentää kustannuksia vuodelle 2024 15 000 euroa.

3. Liikuntaluokista luopuminen.

Äänekoskella on ollut mahdollista hakea yläkouluun siirryttäessä liikuntaluokalle. Ryhmän perustamisen raja on 18 oppilasta. Lisäksi luokan perustaminen ei saa lisätä perusopetusryhmien määrää. Liikuntaluokkalaisille tuotetaan seitsemännellä luokalla kaksi ylimääräistä liikunnantuntia. Tuntien lisäksi kustannuksia tulee myös kuljetuksista.

Liikuntaluokista luopuminen vähentää kustannuksia vuodelle 2024 15 000 euroa.

4. Tuntimäärän vähentäminen kahdella tunnilla

Opetussuunnitelman perusteiden edellyttämä vähimmäistuntimäärä on tällä hetkellä 224 tuntia. Äänekosken opetussuunnitelmassa on 228 tuntia. Tuntimäärää voidaan vähentää kahdella. Kyseiset tunnit ovat sijoitettu ensimmäiselle ja toiselle luokalle matematiikkaan.

Koska hallitusohjelman mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö tulee lisäämään luokkien 1-6 tuntimäärää kahdella, jäisi tuntimäärän vähentämisen haittavaikutuksen lyhytaikaisiksi. Lisäys tullaan ilmeisesti toteuttamaan 1.8.2025 alkaen. Valtio on ilmoittanut korvaavansa kustannukset kunnille täysimääräisesti.

Tuntimäärän vähentäminen pienentää kustannuksia vuodelle 2024 15 000 euroa.

5. Lisätuntien vähentäminen 10 % luokilta 1-6

Opetus- ja kasvatustalouden lautakunta myöntää kouluille tuntiresurssin seuraavan lukuvuoden opetuksen järjestämiseksi. Perusopetusryhmien lukumäärästä johtuvan ns. porrituntimäärän lisäksi, on aina kouluille osoitettu lisätunteja, joiden avulla rehtorit ovat järjestäneet jakotunnit ja antaneet lisäresursseja haastavien opetusryhmien opetuksen tukemiseksi. Lukuvuodelle 23-24 lisätunteja myönnettiin 223 luokille 1-6.

Lisätuntien vähentäminen 23 tunnilla pienentää kustannuksia vuodelle 2024 20 000 €.

6. Vähentämällä palkallisten poissaolojen kustannuksia 10 %

Pandemian aikana henkilöstöä ohjeistettiin olemaan poissa töistä erittäin matalalla kynnyksellä. Pandemian vaikutukset ovat vielä kevään alkupuoliskolla näkyneet sairaspöissaoloissa. Syksyn 2023 aikana on jo havaittu sairaspöissaolojen ja muiden palkallisten vapaiden vähentyminen. Odotuksena on, että vuoden 2024 palkallisten vapaiden määrä vähenee oleellisesti lukuvoodesta 2022-2023. Lisätoimenpiteenä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa lisätään oman toimen ohella tehtyjen sijaistusten määrää.

Talousarvioesityksessä on palkallisten vapaiden kustannuksia vähennetty vuodelle 2024 32 000 euroa.

7. Lukiossa tarjottavien kurssien vähentäminen

Lukion kurssien vähentäminen 25 kurssilla pienentää ensi vuoden kustannuksia 29 000 €.

8. Vähentämällä palveluiden ostoja ja aineiden ja tarvikkeiden hankintaa sekä pienentämällä henkilöstöetuksia

Kustannusvaikutus vuodelle 2024 on 56 000 €.

Säästötoimenpiteistä on laadittu ennakkovaikutusten arviointi (EVAus), joka on liitteessä 1.

Lasten, perheiden ja nuorten palvelujen tulot ja menot

Vastuualue	Tiliryhmä1	TR2	Tiliryhmä2	Arvot		
				Ed.vuosi	TAE	Muutos-%
Lasten, perheiden ja nuorten	TOIMINTATUOTOT	3001 Myyntituotot	95 500	190 500	99,5 %	
		3200 Maksutuotot	537 100	338 300	-37,0 %	
		3400 Muut toimintatuotot	11 100	11 100	0,0 %	
		3300 Tuet ja avustukset	723 900	365 930	-49,5 %	
		TOIMINTATUOTOT Summa	1 367 600	905 830	-33,8 %	
	TOIMINTAKULUT	4001 Henkilöstökulut	-8 213 200	-8 163 900	-0,6 %	
		4300 Palvelujen ostot	-1 701 350	-1 603 450	-5,8 %	
		4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-210 900	-153 540	-27,2 %	
		4700 Avustukset	-721 400	-701 400	-2,8 %	
		4800 Muut toimintakulut	-34 300	-37 600	9,6 %	
		TOIMINTAKULUT Summa	-10 881 150	-10 659 890	-2,0 %	
	Lasten, perheiden ja nuorten palvelut Summa	-9 513 550	-9 754 060	2,5 %		

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimintatuottoja on arvioitu kertyvän 906 t€. Edelliseen vuoteen verrattuna tulot laskevat 33,8% eli 462t€. Tulot koostuvat myyntituotoista, maksutuotoista ja tuista ja avustuksista.

Vastuualueen myyntituottojen kasvu johtuu pääasiassa kotouttamispalveluille maksettavista kiintiöpakolaisiin ja tilapäisen suojelun henkilöihin liittyvistä korvauksista (90 t€).

Maksutuottojen lasku johtuu varhaiskasvatuksen hoitomaksujen vähenemisestä (199 t€).

Käynnissä olevien hankkeiden tulot laskevat vuodelle 2024 49,5 % (358 t€).

Vastuualueen menoja arvioidaan kertyvän -10 659 890 €. Menot vähenevät kuluvasta vuodesta 2,0 % eli 221 260 €.

Vastuualueen talousarvion loppusumma on -9 754 060 € eli 2,5 % (240 510 €) enemmän kuin vuonna 2023.

Talousarviolaskelma perustuu seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Henkilöstökuluissa on huomioitu yhden esiopetusryhmän ja yhden varhaiskasvatusryhmän henkilöstön väheneminen. Lisäksi on vähennetty yhden nuorisotyöntekijän ja 50 % toimistosihteerin palkkavaraus. Yhteensä toimenpiteillä saavutetaan 164 t€ säästö vuodelle 2024.
2. Yhä useampi lapsi on varhaiskasvatuksen palveluiden piirissä, tästä johtuen lasten kodinhoidon tuen määrä pienenee. Kodinhoidon tuki on arvioitu vähenevän 20 t€.
3. Palkallisten vapaiden sijaisten palkkakustannuksia on vähennetty 9300 euroa.
4. Vähentämällä palveluiden ostoja ja aineiden ja tarvikkeiden hankintaa sekä pienentämällä henkilöstöetuuksia.

Kustannusvaikutus vuodelle 2024 on 99 t€.

Valmistelija Opetus- ja kasvatusjohtaja Ville Härtsiä, puh. 040 5093 657
Perhepalvelujohtaja Pirjo Heinonen, puh. 0400 672 637
Hyvinvointikoordinaattori Taina Laitinen 040 557 7070
Palvelukoordinaattori Satu Tarvainen 040 775 4981

Esittelijä Opetus- ja kasvatusjohtaja Ville Härtsiä, puh. 040 5093 657

Päätösehdotus Opetus- ja kasvatuslautakunta:

1. esittää kaupungin hallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että perusopetuksen opetusryhmien ylärajapäätös kumotaan
2. päättää lopettaa A2-kielen tarjoamisen 1.8.2024 alkaen ja käynnistää muutoksen edellyttämät opetussuunnitelmaan liittyvät toimenpiteet
3. päättää olla perustamatta 1.8.24 alkaen uusia liikuntaluokkia ja käynnistää muutoksen edellyttämät opetussuunnitelmaan liittyvät toimenpiteet
4. päättää laskea Äänekosken perusopetuksen tuntimäärän 226 vuosiviikkotuntiin ja käynnistää muutoksen edellyttämät opetussuunnitelmaan liittyvät toimenpiteet
5. määrää viranhaltijat valmistelevaan lukuvuoden 2024-2025 tuntiresurssilaskelmat siten, että esittelyosassa mainitut perusopetuksen ja lukion tunti- ja kurssimääriin liittyvät toimenpiteet huomioidaan

6. hyväksyy esitellyn vuoden 2024 talousarvion esitettäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Keskustelun kuluessa Tuula Pölkki ehdotti Timo Pullin ja Marja Kolarin kannattamana, että 1. Ryhmäkoko säilyy entisellään ja nykyiseen ryhmäkoko päätökseen ei tehdä muutosta. Kohta 4 Että tuntimääriä ei lasketa. Kohta 5 poistetaan myös päätösehdotuksesta. Esitykseni perusteena on huoltajien Wilma kyselyn tulokset ja Ennakkovaikutuksen arviointi ja Nuorisovaltuuston kannanotto. Ja, että kasvun-oppimisen jäävä - 274 000 € esitän kuitattavaksi yhdenkymmenyksen veroprosentin korotuksella.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Tuula Pölkin ehdotus hyväksyä yksimielisesti. Puheenjohtaja totesi, että lautakunta on hyväksynyt esittelijän ehdotuksen muutettuna Pölkin esittämän ja Pullin ja Kolarin kannattaman ehdotuksen mukaisesti.

Opetus- ja kasvatusjohtaja Ville Härtsiä jätti eriävän mielipiteen.
